

Napoca.

A „SZÉKELY-UDVARHELY” 1901. évi karácsonyi melléklete.

Emlékedjünk.

decz. 20.

Az ige testé léni!
A napkelet költője vezeti csillagának nagygyógy fényét ment teljességére az igeit.
Megszületett Krisztus a béke, szeretet és irgalmasság Istene.

A keresztényiség örömeinek ez, mert kezdetét vette a megváltás műve, mely a gólgóti szenvedésben és halálban nyert legjezést.
A keresztényedések keresztjéből a kereszténység diadal jelvénye lett, mely szymbolum alatt küzdött a türelem, irgalmasság és szeretet fegyverével a zarnakság, kegyetlenség és gyűlölet ellen, míg a keresztény hit meggyőző erejével egyesítette testvér szeretetben Róma bűszke patrónusát és a helotát.

Tesztvérek testek, de nem maradtak.
A tudomány szűdületét fejlődésével az emberiség a hit való szárnyai alól emancipálta magát, s önfeltámaszkodó okosságával a tudást helyettesítette a hittel, és az ősi erkölcsi kielégítettség, ontológusban a mindenség utráta léte magát.

Érdék-harcsát lánunk mindenféle, a hatalmasságok véres küzdelmeiben úgy, mint a társadalmak és egyékes versengéseiben.
A Krisztusi tanokba lefektetett és létünk századunk vezetésévé vált a szabadság, egyenlőség és testvérség, úres jószokás süllyek, mert a telhetetlen hatalmi vágy megemésztő harcra kell a szabadság ellen, egyenlőség helyett osztály harcolni kelnek s a kért való küzdelmeiben kíméletlen nem ismer testvér, testvérről szemben.

Észomorító, de nem vigáz nekik a kép, mert a hit erdeje igaz és a végezetlenben iggédi fátás a tévelygő emberiségnek.
Ha a csapások, szenvedések és csatásokok iggédi kincsnyergégek tudatára ébreszik a hatalmas, s ha a bűszke tudós tenger tudásával a világrend megismerésének megoldásának véges és gyenge elméjével kudarca van, megier az ő Isténhez és hitetlen keres beket és megnyugvat.

Béket és megnyugvat, mely szédará a kunyhók és paloták karcsolatának ernyőire, fényből, az ártatlan szívű kisdokor ungarzó örömeiből és a csendes éjszakában elcsendülő harangok szavából.

Leszáll csillapító okjékat az emberi szenvedélyek hóbörgő tengerére, elcsinálja az ellen léteket, meggyőző a kétkedőket, kibékítve az ellenekeket, hogy a keresztényiség e megváltási munkálatoképén örömet szerez millióiból zendülőn fel a mennyi Gálra, hirdetve, hogy „Dicsőesse a magasságban az Istent, és beállás a földön az embernek.”

Temetnek.

Zugnak a harangok, ha költő temetnek
Mellősen hajrá a halotti ének
Közönyösen meg a kísértet útján
Seregnyi kísértés, halam olyan árva.

Jól lesz neki ott kőn, mindenkézi azt mondja
Őt nem fog ubáni, nem kell megdruha
Tulajdon haaz lesz, jó melő földön
Holt sirja dobordul, halam neki midenne.

Te szegény lélek, ugyan mit véltél?
Hogy már ilyen koron legyőztetted leteket?
Hogy szert a világ — rüden azt mondja:
Ugyan ki sírón, halm olyan árva.

Mert hát te temetőt, mely házközlő.
Száz levetőit kálit a melő oda.
Hogy ha betakarom a hulló levelek:
Akár nem fejez fűz, mely lez, jó meleg.

Beregszász Árpád.

A dörög és az ingó föld beszéde.

Egy nagy tudomány és vallásos pap az 50-es évek végén egy öreg huszárkapitány árduján ment látogatni. Az ebédő ajtójáról szemben a falon üveg alatt valami emésdőt régi irást s a körül emésdött, alig kivehető rajzot pillantott meg.

Nagy halál ezt olvasta ki:
A villamos ágon
Mi menyedőgött ott fent,
S a haragos földnek
Ingam mi jelen?

A papot ez nagyon meglepte. Szeretne volna magával vinni, de a család semmit nem adott. Ő tehát leírta magának s otthon a feleségével tanakodott a föld, hogy mi módon tegyék ezt falra függeszthető állapotba.

Volt egy sereg mindenféle újságok, s az asszony kiálta, hogy azokból a szép nagy betűket, vagdaljak ki, ragasszák egy más papúra a vers-sorok betűit s így lesz meg.

Lez csináltak úgy, hogy nem lehetett a ragasztást felvenni. Több nyomatásnak látszott.

A pap a maga tanuló szobájában a falpól ajtóval szemben üveg alatt felakasztotta a falra. A helypól szent megdöbbenés szálta meg annak látára. Több úri és más család után csinálta meg.

Vajon a mai papok és tanítók lakásának a falán, tantermeinek s egyházi is látni lehetne-e ez, ha már annyi haragszótól ragak a falnak dőltetése, ha már egy kőzáró lakásnak ez volt a díszke?

Ma sür, sür, pálmáköröd lednyök és legények alaktak lelti tudni mindenre, de ilyen nem. A vallásosság kiment dívatból s helyét egyékes foglalta el.

Szabóvá Aládr.

Emlékkönyvbe.

Né kérdesz, hogy szeretőm-e?
Hiszen úgy is tudtadot,
Hogy igaz szerelmem nekik
Nem irám a sorokat.

Né kétélték szememben,
Mint akam ki nem mond,
Azt ószinte két szememből
Mind-mind kiolvasd.

Egy ézelem dobogtatja
Füvet, éze szavemet:
E szírt s minden dolban
Légy örökem tied!

Adj egy csókot . . .

Adj egy csókot, adj csókot,
Ne farkadok! amnyit!
Hiszen minden édes csókot
Fűz szavem győgyia.

Hogy ha jőnk ajándék
Édes csókba fűz öszse:
Felede a föld éit
S a meny minden öröme!
(Uj-Vérás).

Ferecz Miklos.

Egy korhelyeves historijája.

— Itis: B. Vihai Bartalan.

Korhelyeveses volt haza Szénványiekhöz, Azot, azt hiszem, mert taloskat tánczoltatok a lányokat s kitűnően és a kispárk. Ez nem volt minden nap csennyet, mert Béké, ki az erőten világos és dísz, kősen köcsök hajlart létezésbe lehetett volna, rendkívül affektál modern volt, szép és volt neki seke se szerete. Ez párfogóvala vettem, mert az estező jókönyvű volt s kölésegetek okot úgy hittem teljese levoa, ha anyagi adókat kellett egy kis morális is hozni

A korhelyeveses nem volt kezden, hábr szókóson szert palatánál érkeztem. Ezt abból követtem, hogy Nina, a szobalány bevezetett a szalonba s az utódtól: A nagyregék is mindig itt leztek.

A vasing szónegye nem hallatszott a lezke. A Szénványit Andra a budapesti zsurnaliszt, ki ánapópnál jól haza — irási közt megilletett pillanott. Irni, földön pilogott a háztaralón szent szemmel. — Na, leán hozd, foglaj helyet; a lányok is azonnál itt leztek.

Aztan tovább dolgozt, egy kéztáskából, amelyenél vidéken az ügyvédek ücsögnek, jecnyu mennyiségű

kezimot szedgetett elő, átfutotta szemével s nagy részét egy papírkörbára dobta. Néman hánlított rá.

— Tuld! s szerkesztőség restancziája; sok számar dolgozt, és kell álcóssan.

— Csak ne zavardas magadt! — szolált s ürvendtem, hogy Andra el vonja foglia. Méri habár (elavages volt, az asszonyok is azt mondták róla, hogy nagyon szellemes társalgó. Itt nagyon ószinte voltak, mert Andra szaveldéyesen tudott halgatni.)

A papírkörbáról kezdtem egy kifogástalan művészetet leírni, piporost s elhatároztam, hogy anig bejűnök a lányok, olyanok fogok.

„ Az esti gyorvornat kéjes praxiskölésből roslott be a bolivies palatavardura. Míg megallott még egy nagyot, végül asszant, miknt az ő életelen vasból való lélekfarszerevel a megkönyvűbbeslet akarja volna kifejezni

Horly ép egy lőhgye, izgatottan ért ki, mint a gómságnak, csakogy kettyűk közt volt valami külsőleg. Horly nem állott meg amint kiért, tovább száladt. A portas megállította, mert nem volt peronygja, ő meg nyugri nemörtörűdőség dobot oda egy szűt puzit, azán valóságos rohant tovább, miknt az itt elvezetett masodpercek mindenike az élvezetek szűtjeje fozította volna meg s ezt akarta volna pótolni. Mit érte ez embertörősen kellett álgazolni, valóságos durvasággal, szavakban látni (de utjobb a sok helyenképesség, így, egy-egy vődöt követve uat, kin k feltemetves szart fűstöltött a száját).

Az elcsoszajlást fűlkében szelt a utjában majdrom Clart is felőkte, ki asszint káltszálát őt kereste. Már a spardist is elakarta rascosolni, miknt észrevette, hogy kivel van dolga. A másik rávetett őt észreteret a minden további gondolkodás nélkül karjába szarta az asszonyt.

— De Horly, elment az esse, — szolt rá — anyni ember előtt érezlek, mint valami kibehez. Eg, ne okoskodjék szíven, nem ismeri itt magát senki, engem sem. azán legfeljebb azt hisnek, hogy a feleségem terít meg valaholn.

Ere pájkosán mosolygott az asszony s ez a ferfit jobban feléltte s majdnem megfogtatta csókajával az asszonyt. De ebbe valami érte, durva hang megakadályozta. Egy vasutas volt aki nem respektálta a szép asszonyt, sem az elegans ferfit.

Rájuk kiáltott:

— Nem járják kérem, hogy már egy lélek sícsit így? Az embernek ki kell a tudózt kiabálni, hogy ezekkel az urakkal valamine megen.

Hogy akkor belekapszandok Clart karjába s hífele vezetem. A fejegyes álmálást valójában rájűk állott. Az asszony 28—30 éves lehetett s a lány alól két azt sen csókolgott ki. A ferfit is ilyen idős, smart bútkedések azonnal elárulta az okokat. Súlyszék cikket járult mindkettőn.

Clart azt mondt, menjek valami városi vendégfogadóba; itt legesse este és a színetekből zugis meg fűtődik. Azt egy kálvária felől; kirándoz egy lovai helyet, hogy az uton elég ideje legyen a csókra, meg mi egyénysre.

Az asszony állította össze a menüt. Horly munot rendelt s hozzászent az asszony szeme közé. Azt akarta volna omme kórtársat, hogy még mindig arzal a régi tétele szerel-e őt.

Egettek a szemek: nem tudtak kiállni, másfele néztek. Elkézdtek vacsorázni, a csólgó szárga lalt mindkettőjűk vérebe beesselt valami vágrat, erők szeme-délt. Aztán unalmasan, egyhanglankat találtak az erterem csendjét, tiszte édes valami zúgás élet, zene után.

Ki is mentek onnan. Halk hegedűkkel hallatszott, hogy ki köztül kávéházban. Nem tudtak elletni állni, bementek. Szongott a hely, mint egy felkavart malinaszopier.

Horly újra perogót rendelt, miknta nem lett volna már is eleges izgatott.

Hírien esend lett. Szokatlank jelezt jatekdózt a kálvária. Egy elegans fiatal ember jött be — azt mondták jogas s mindennap így tesz. — A kalapja melvén színesen volt öltözve. Leült a cigányok közé és kezdte a szecsen, amint a székbe szakadt. Szót a kezdett, esendően a székbe nyúlt s egy ószeregyű papírcsomót dobott a cigányra. Pénz volt. A tekintete bus volt, sápadt az arcza.

Megszokott a hegedűt tömptött hangja. A handa halán, szüvegja jatek után.

Te esztal meg nem éted
Delibb volt a bússég. . . .

Elismertette vagy egy párszor egyre bolandulós művészetét. S a fü szeméből egy pár könyvesep bulólt alá, de csak az láthatta, a ki közvetlen mellette ült. Aztán egy amint jött — szoláltlan tavozott.

Pillanatokig esend lett. Ebben nyilvánvaló a köp. Horlyt az asszony, az meg a rá. A ferfinak szorongásos rít le a szarczár. A nő könyvet is; neki győzött a talca s a ferfit az asszony kezze után nyit.

Clart, édes, látta azt a gyereket? En is ilyen lennek. meg kőlőb. Egy ilyen alkalommal el is pusztítanag magamat.

Felhajott egy pohár habzó ital, aztán folytatta:

— Nem úgy, mint az asszony megcsinálta nő? Szeretnél fogat, mint az első pillanában, miknt nekem adtad magadt.

— Horly, legter esze, vagott kőbze az asszony. Igazán sokot kerekedőbb lett, amőta nem láttam. Nem hogy öröline nekem, hanem még engem is elbűsli. S mindazt azért, mert a postola gyereket.

— Jo, hát öröklök, nem akarok hogy unatkozzak, gahoz intem, anyni nyugodtat volt. Utra iták Az asszony szemei leztek; a Horly is nedves fátyolba szorult s a mint az asszony rávetett szemekcugart visszaverte.

Az asszonyra, már a természetbe honta így megcsinálta, miknt látta, hogy a ferfit esend, veszedő kőbze intem.

Aztan meg maga tesz nekem szemrehányást, hiszen én inkább felőlek. Szaz meg szaz alálom ki-káltszok megokolt ki ebben a bűszkősségen, miknt megcsinálják az ember. Maga a gyengék, egy tizes pillantás kiforgaja valamennyire a józanokból, a labalozó eszek akármiként nekem, mert szép az arcza, divatos a fele, hát öröklök, nem akarok hogy unatkozzak, gahoz intem. Hyen a magnt zálsze.

— E, nem ért magá azos lekőn. Kőlőgát, más szempontból itélek a dolgok. Haragszok azokra a lányokra, merit. megokt meg tudjak. Pozitív okok. Hiszen azok is vérből vannak, mint megokt. Csak több beztok s vagy, az sveredőre. Aztán káltszok ki a maguk módja szerinti; ellet, mert mosokt, hogy kőbze az élet. Maga is elcsen, vágnak, de nem hozza bátorogok; fűnek a világot. Úgy lesznek, amint be-élt. Azót, amint ki ferfik azt keressük fel, amint könynyeben megkapunk. szálunk, mert nem választjuk az élvezet magukt, a nehezebb utat. Nem magamról beszélek.

— Elég, elég. mondatom, hogy így ismerem, hogy a kőbze szeretek belk. Guf a szája, utlatom.

S amint a ferfit az ő szíre után nyúlt, elcsúszott. Pedig hát nem haragszandok rá, látta, hogy a perogót aradt meg neki. Horly esendesebb lett; kezdett jenzendni s szentimentális hangulat öntött lekőn végé.

— Ne haragszodék édes, látja én olyan lődöt vagyok, hogy magam feljött hoztam. Miknt nem is hiányok magamnak. Nevet. Lehet, hogy nevezeték az elyalgás, szókálom. maskor nem üttem meg solá, a maga jelenléte okozta ezt. Bele főkötött vágnam a lekőbze; az a tudat, hogy teljese tártam, hogy rövid időre megint halogok lesznek.

A zene elhanglato s az utolsó szavak a szűrváros, sokfele hangok gyűlének.

— Ne felejtsek, ez az asszony, nem pusztán magadt jöttem ide; inkább a magam önle kelle ki-vén, annak telvén elegend. De nem látom meg sem s ha jó lesz nem is fogom megvárni, maskor is eljövök.

Horlynak ledve lett volna az asszony nyakát, hogy a sokán volék s nem telette kímálta az asszonyt, annak telvén elegend. A maradékok lelőtelőtt a palatákra, fűtete a mőha valón eszűbe jutott volna, kőfele kidőlt.

Kut meg látótársat kísé, végre az asszony mondt:

— Gyerekk halm, már ideje.

— Gyerekk — felelt a ferfit, csak azt vártam, hogy maga hívjon.

Kindulak, belevágnak a sőtőbe, csak a járának hangzolt meg a derék.

— Éddé tartott a kezézt s meg gondolkodni sem volt időm, felétele, mert hirtelen berontott a szalonba.

Aztán jött Szénványit, a másik lány is a többi vendégek. Az asszony nyakát, hejt a korhelyeves szaga. Csaklondozta az orrunkat s asszál-bős dőlők.

ă - BCU Cluj-Napoca.